

Indsatskatalog

Kompenserende voksenundervisning (KVU)

*Undervisning, vejledning og specialpædagogisk bistand
efter Lov om Specialundervisning for voksne
(kompenserende specialundervisning)*

CKU Vendsyssel er et kompetencecenter, der tilbyder undervisning, arbejdsafklaring, rådgivning og vejledning til unge og voksne med forskellige former for funktionsnedsættelse – erhvervet eller som følge af medfødt udviklingsforstyrrelse.

CKU Vendsyssel har følgende 3 afdelinger:

- Kompenserende voksenundervisning (KVU)
- HjerneVærket
- Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU)

På de følgende sider kan du læse mere om KVU. Yderligere information om KVU findes på ckuv.dk.

OM KVU	3
Ansøgning og henvisning	3
Betaling og befordring	3
Hvor finder undervisningen & vejledningen sted?	4
Om KVUs indsatser og målgrupper	4
TILTAGENDE NEUROLOGISKE LIDELSER	5
Demens	5
Mild kognitiv svækkelse (MCI)	6
Parkinsons sygdom	6
ALS	7
Sklerose	8
ERHVERVET HJERNESKADE ELLER HJERNERYSTELSE SAMT PÅRØRENDE	9
Erhvervet hjerneskade	9
Hjernerystelse (PCS)	11
STEMME- OG STAMMEVANSKELIGHEDER	13
Stemme-vanskeligheder	13
Stammen	13
ANDEN FUNKTIONSNEDSÆTTELSE	14
Ordblind + Anden funktions-nedsættelse	14
Gennemgribende udviklingsforstyrrelse	14
Mundhule-opererede	15
Øvrige tale/ sprogvanskeligheder	15
Øvrige målgrupper	15
KONTAKT	15

OM KVV

Hos KVV er vi specialiseret i at tilbyde undervisning, rådgivning og vejledning efter Lov om specialundervisning for voksne til personer, der ønsker nye muligheder for et mere aktivt liv samt for deltagelse i samfundslivet. Formålet med hver enkelt indsats er at afhjælpe eller begrænse virkningerne af deltagerens funktionsnedsættelse.

Vores indsatser skal give deltageren mulighed for at omgå eller begrænse virkningen af sin funktionsnedsættelse gennem anvendelse af nye strategier, metoder og hjælpemidler, der kan kompensere for problemerne.

For at sikre, at hver enkelt deltager kan få det bedste udbytte og opnå sine mål, er alle indsatser individuelt tilrettelagt. I tæt samarbejde med hver enkelt deltager udarbejdes der en plan, der tager udgangspunkt i den enkeltes kompetencer og potentialer. Gennem hele forløbet prioriterer vi tæt samarbejde og koordinering med pårørende og fagpersoner højt, når det er relevant.

Alle indsatser er tidsbegrænsede, og det er en forudsætning, at der sker en planlagt progression (udvikling) i tilegnelse af de opstillede mål. Alle indsatser afsluttes med en evaluering, der dokumenterer effekten af indsatsen.

På baggrund af en afdækning eller udredning af deltagerens vanskeligheder og forudsætninger aftaler underviseren det konkrete forløb i samarbejde med deltageren. Nogle forløb tilbydes på hold og andre som eneundervisnings- og vejledningsforløb.

Undervisningen og vejledningen leveres på et højt fagligt niveau af undervisere med specialiseret faglighed inden for hver deres fagområder.

Vores undervisere har en baggrund som lærere, pædagoger eller ergoterapeut med efterfølgende gennemført relevant faglig efteruddannelse inden for specialpædagogik, neuropædagogik, logopædi (talepædagogik), læring og læreprocesser mm.

CKU Vendsyssel er en del af Danske Tale, Høre- & Synsinstitutioner (DTHS). DTHS er en landsdækkende paraplyorganisation af institutioner, der leverer specialpædagogiske og rehabiliterende indsatser for borgere med funktionsnedsættelser på det kommunikative område.

Ansøgning og henvisning

Der er fri henvendelsesret til KVV's indsatser for personer, der bor eller opholder sig i Hjørring Kommune. Det betyder, at den enkelte borger der ønsker et forløb på KVV er velkommen til at sende os en ansøgning.

Alle fagpersoner har mulighed for at henvise en borger til KVV. Ansøgning og henvisning kan ske gennem vores hjemmeside ckuv.dk.

CKU Vendsyssel har samarbejdsaftaler om undervisning og vejledning efter Lov om specialundervisning for voksne med andre kommuner i Vendsyssel. Personer bosiddende i andre kommuner end Hjørring er velkomne til at kontakte os for at høre mere om mulighederne for en undervisnings- eller vejledningsindsats hos os.

Betaling og befordring

Alle indsatser hos KVV er gratis for den enkelte deltager. Har deltageren et særligt behov i forhold til transport, kan der ansøges om befordring. Udgiften hertil afholdes ligeledes af kommunen.

Hvor finder undervisningen & vejledningen sted?

Vi holder til på Elsagervej 25 i Hjørring. Her finder størstedelen af vores undervisning også sted. Undervisning af deltagere fra andre kommuner finder typisk sted i hjemkommunen, enten i deltagerens eget hjem eller i lokaler anvist af hjemkommunen.

Eneundervisnings- og vejledningsforløb kan finde sted i deltagerens eget hjem, når det vurderes mest hensigtsmæssigt.

Om KVUs indsatser og målgrupper

På de følgende sider finder du vores oversigter over KVUs indsatser til de forskellige målgrupper. Vi har grupperet vores indsatser under følgende fire overordnede målgrupper:

- Tiltagende neurologiske lidelser,
der dækker over indsatser til personer med Parkinsons sygdom, ALS, sklerose, demens og mild kognitiv svækkelse (MCI) samt vejledning til pårørende, fagpersoner og evt. arbejdsplads.
- Erhvervet hjerneskade eller hjernerystelse,
der dækker over indsatser målrettet personer med erhvervet hjerneskade (inkl. hjernetumorer) eller følger efter hjernerystelse samt vejledning til pårørende, fagpersoner og evt. arbejdsplads.
- Stemme- og stammevanskeligheder,
der dækker over logopædiske / talepædagogiske indsatser målrettet personer med stammen eller stemmevanskeligheder.
- Anden funktionsnedsættelse,
der dækker over indsatser til personer med funktionsnedsættelse som ikke er repræsenteret i de 3 ovenstående målgrupper.

Vores indsatser inddeles typisk i følgende 3 fagområder

- Kognitiv undervisning og vejledning,
hvor der er fokus på at forstå, bearbejde, begrænse og omgå følgerne af funktionsnedsættelsen hos deltageren.
- Logopædisk / Talepædagogisk foranstaltning,
der kan bestå af afdækning eller udredning, undervisning og vejledning hos en talepædagog.
- IT & Kommunikation,
hvor der er fokus på IT som et hjælpemiddel samt at anvende IT kompenserende, så følgerne af funktionsnedsættelsen omgås eller begrænses.

TILTAGENDE NEUROLOGISKE LIDELSER

KVU tilbyder en række indsatser til voksne med tiltagende kognitive- eller sproglige/kommunikative vanskeligheder som følge af Parkinsons sygdom, ALS, sklerose, demens og mild kognitiv svækkelse (MCI), der kan være et forstadium til demens. Derudover tilbyder KVU vejledning til pårørende, fagpersoner og evt. arbejdsplads.

I de tilfælde hvor det er relevant, er der mulighed for tæt samarbejde med Hjerneværket om arbejdsmarksrettede indsatser. Derudover samarbejder vi med demenskonsulenter, kommunens lokale sundhedscenter og RAV (Rådgivnings- og aktivitetstilbud Vendsyssel), Institut for Syn, Hørelse og Døvblindhed (ISHD) om de enkelte indsatser.

Målgruppe	Indsats	Beskrivelse
Demens Voksne med demens i et tidligt stadium	Kognitiv undervisning & vejledning	Formålet med undervisningen er at kompensere for- og forhale en forudsigelig funktionsnedsættelse begrundet i sygdommen, så deltageren kan fastholde en god livskvalitet. Undervisningen er velstruktureret og er tilpasset til individuelle hensyn med fokus på: <ul style="list-style-type: none"> - At finde strategier og hjælpemidler til at støtte hukommelse og sprog. - At holde almindelige daglige funktioner ved lige med hjernegymnastik, hukommelsestræning, læse- og skrivetræning samt kommunikation i en social sammenhæng. I holdundervisningen arbejder vi desuden med erindringer og livshistorie, behandler aktuelle emner i samfundet, synger, tager på ekskursioner og får fælles kulturelle indtryk. Undervisningen tilbydes primært som holdundervisning.
	Logopædisk / Talepædagogisk foranstaltning	Vi tilbyder vejledning til pårørende og fagpersoner i forhold til alternativ understøttende kommunikation. Undervisning til den ramte tilbydes i særlige tilfælde (personer med progressiv afasi mv.).
	IT & kommunikation	Afdækning af relevante hjælpemidler og Apps, der kan kompensere for kognitive funktionsnedsættelser såsom hukommelse, opmærksomhed, opfattelse af rum og retning, problemløsning og overblik. Undervisning og vejledning i implementering af hjælpemidler og brugen af kompenserende Apps og tilbehør til pc, tablet og mobiltelefoner mm. Holdundervisning eller eneundervisning hos os på CKUV eller i deltagerens eget hjem.

Mild kognitiv svækkelse (MCI)	Kognitiv undervisning & vejledning	<p>Formålet med undervisningen og vejledningen er at kompensere for deltagerens funktionsnedsættelse, så deltageren kan fastholde en god livskvalitet.</p> <p>Undervisningen er velstruktureret og er tilpasset til individuelle hensyn med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At finde strategier og hjælpemidler til at støtte kognitive funktioner som hukommelse, opmærksomhed, overblik, planlægning, initiativ, orienteringsevne, sprog mv. - At blive inspireret til at holde almindelige daglige funktioner ved lige med hjernegymnastik, hukommelsestræning, læse- og skrivetræning samt kommunikation i en social sammenhæng. <p>Holdundervisning eller eneundervisning hos os på CKUV eller i deltagerens eget hjem.</p>
	IT & kommunikation	<p>Afdækning af relevante hjælpemidler og Apps, der kan kompensere for kognitive funktionsnedsættelser såsom hukommelse, opmærksomhed, overblik, planlægning, initiativ og orienteringsevne.</p> <p>Undervisning og vejledning i implementering af hjælpemidler og brugen af kompenserende Apps og tilbehør til pc, tablet og mobiltelefoner mm.</p> <p>Holdundervisning eller eneundervisning hos os på CKUV eller i deltagerens eget hjem.</p>
Parkinsons sygdom		
Parkinsons sygdom	Kognitiv undervisning & vejledning	<p>Undervisning og vejledning hvor formålet er, at deltageren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilegner sig en større forståelse af egne kognitive vanskeligheder - Inspireres til at holde sig i gang gennem kognitive opgaver i dagligdagen, - Tilegne sig redskaber og strategier så man har de bedste muligheder for at opretholde et aktivt hverdagsliv. <p>Der er fokus på, at deltageren lærer at kompensere for sine kognitive vanskeligheder, f.eks. ift. brug af kalender, mobil eller tablet til at kompensere for vanskeligheder med overblik og struktur.</p> <p>I holdundervisningen er der desuden stort fokus på erfaringsudveksling om livet med Parkinsons sygdom.</p> <p>Undervisningen tilbydes primært som holdundervisning.</p>
	Logopædisk / Talepædagogisk Foranstaltning	<p>Udredning af den enkeltes tale- og/eller stemmевanskeligheder. Undervisningstilbuddet tilrettelægges på baggrund af denne udredning.</p> <p>Formålet med undervisningen og vejledningen er, at deltageren tilegner sig hensigtsmæssige kompenserende strategier, der giver deltageren de bedst mulige forudsætninger for at anvende sin tale/stemme i dagligdagen.</p>

		<p>Undervisningen tilbydes enten som holdundervisning eller eneundervisning på baggrund af en individuel vurdering.</p>
	IT & Kommunikation	<p>Afdækning af relevante hjælpemidler og Apps, der kan kompensere for:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kognitive funktionsnedsættelser såsom hukommelse, opmærksomhed, opfattelse af rum og retning, problemløsning og overblik. - Fysiske funktionsnedsættelser - såsom motoriske vanskeligheder der gør, at man har svært ved at anvende pc, tablet og mobiltelefoner mm. <p>Undervisning og vejledning i brugen af kompenserende Apps og tilbehør til pc, tablet og mobiltelefoner mm.</p> <p>Holdundervisning eller eneundervisning hos os på CKUV eller i deltagerens eget hjem.</p>
ALS	Logopædisk / Talepædagogisk Foranstaltning	<p>Udredning af den enkeltes talevanskeligheder. Undervisning og vejledning tilrettelægges på baggrund af denne udredning og deltagerens individuelle behov.</p> <p>Der ydes vejledning til pårørende og hjælpere.</p> <p>Talepædagogiske indsatser kombineres ofte med indsatser inden for IT & Kommunikation.</p>
	IT & Kommunikation	<p>Afdækning af relevante hjælpemidler og Apps, der kan kompensere for:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fysiske funktionsnedsættelser – såsom motoriske vanskeligheder der gør, at man har svært ved at anvende pc, tablet og mobiltelefoner mm. <p>Alternativ betjening af computer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alternativ mus og tastatur - Kontaktstyring - Hovedstyring - Øjenstyring <p>Undervisning i brugen af bevilgede hjælpemidler tilrettelægges med udgangspunkt i deltagerens dagligdag, forudsætninger og behov.</p> <p>Pårørende og hjælpere inddrages ligeledes i undervisningen, hvor der for eksempel undervises og vejledes i brugen af udstyret og i kommunikation ved nedsat eller manglende tale. Der vil gennem hele sygdomsforløbet ske en løbende opfølgning og tilpasning af hjælpemidlerne, som behovet for hjælp ændrer sig.</p> <p>Der samarbejdes med ISHD under hele forløbet.</p> <p>Undervisningen foregår i eget hjem eller hos os på CKUV.</p>

Sklerose	Kognitiv undervisning & Vejledning	<p>Undervisning og vejledning hvor formålet er, at deltageren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tilegner sig en større forståelse af egne kognitive vanskeligheder - Inspireres til at holde sig i gang gennem kognitive opgaver i dagligdagen, - Tilegne sig redskaber og strategier så man har de bedste muligheder for at opretholde et aktivt hverdagsliv. <p>Der er fokus på, at deltageren lærer at kompensere for sine kognitive vanskeligheder, f.eks. ift. brug af kalender, mobil eller tablet til at kompensere for vanskeligheder med overblik og struktur.</p> <p>Undervisningen tilbydes primært som eneundervisning.</p>
	Logopædisk / Talepædagogisk Foranstaltning	<p>Udredning af den enkeltes tale- og/eller stemmевanskeligheder. Undervisningstilbuddet tilrettelægges på baggrund af denne udredning.</p> <p>Formålet med undervisningen og vejledningen er, at deltageren tilegner sig hensigtsmæssige kompenserende strategier, der giver deltageren de bedst mulige forudsætninger for at anvende sin tale/stemme i dagligdagen.</p> <p>Undervisningen tilbydes enten som holdundervisning eller eneundervisning på baggrund af en individuel vurdering.</p>
	IT & Kommunikation	<p>Afdækning af relevante hjælpemidler og Apps, der kan kompensere for:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kognitive funktionsnedsættelser såsom hukommelse, opmærksomhed, opfattelse af rum og retning, problemløsning og overblik. - Fysiske funktionsnedsættelser - såsom motoriske vanskeligheder der gør, at man har svært ved at anvende pc, tablet og mobiltelefoner mm. <p>Undervisning og vejledning i brugen af kompenserende Apps og tilbehør til pc, tablet og mobiltelefoner mm.</p> <p>Holdundervisning eller eneundervisning hos os på CKUV eller i deltagerens eget hjem.</p>

ERHVERVET HJERNESKADE ELLER HJERNERYSTELSE SAMT PÅRØRENDE

Når man får en hjerneskade eller har følger efter hjernerystelse, kan der være mange ting i hverdagen, der ændrer sig, og mange får brug for hjælp til at takle de nye udfordringer i dagligdagen.

På KVVU tilbyder vi en række indsatser til voksne med erhvervet hjerneskade, følger efter hjernerystelse eller andre erhvervede kognitive- eller sproglige/kommunikative vanskeligheder. Indsatserne tilbydes efter Lov om specialundervisning for voksne (LSV) eller evt. Lov om aktiv beskæftigelse (LAB).

Vi tilrettelægger hver enkelt indsats individuelt i forhold til den enkelte deltagers behov, og vi koordinerer deltagerens tilbud i tæt samarbejde med øvrige indsatser. Det kan f.eks. være i samarbejde med arbejdsafklaring i Hjerneværket, hjerneskadekoordinator, Træningsenheden ved kommunens Sundhedscenter, kommunens Jobcenter, deltagerens arbejdsplads, bostøtte, plejepersonale mv. På den måde sikrer vi, at hver enkelt deltager oplever sammenhæng i sin genoptræning, så deltageren har de bedste forudsætninger for at kunne prioritere genoptræningen.

Vi prioriterer faglighed og kvalitet højt. Ved kompleks erhvervet hjerneskade og ved svære følger efter hjernerystelse inddrager vi en specialist i neuropsykologi i forhold til sparring og tilrettelæggelse af de enkelte indsatser.

Målgruppe	Indsats	Beskrivelse
Erhvervet hjerneskade	Kognitiv undervisning & vejledning	<p>Vi tilbyder genoptræning af de kognitive funktioner til personer med erhvervet hjerneskade.</p> <p>Der vil være fokus på afdækning af vanskeligheder samt undervisning og vejledning, hvor formålet er, at deltageren kan komme til at leve et aktivt og indholdsrigt liv med de ændrede livsvilkår efter hjerneskaden.</p> <p>Gennem forløbet genoptræner deltageren nogle af sine gamle kompetencer og lærer nye strategier og handlemuligheder, der kompenserer for følgerne efter hjerneskaden.</p> <p>Forløbet tilrettelægges individuelt efter deltagerens behov og forudsætninger på hold eller som eneundervisning. Forløbet tilrettelægges desuden i tæt sammenhæng med relevant arbejdsafklaring i Hjerneværket, når det er aktuelt.</p>
	Logopædisk / Talepædagogisk Foranstaltning	<p>En erhvervet hjerneskade kan medføre problemer med at tale, forstå, læse og skrive for den ramte.</p> <p><u>Afasi (Når sproget er gået i stykker)</u></p> <p>Der tilbydes undervisning og vejledning indenfor tale- og sprogvanskeligheder til personer med afasi som følge af apopleksi eller anden erhvervet hjerneskade.</p> <p>På baggrund af en individuel udredning af den enkeltes vanskeligheder, etableres et individuelt tilrettelagt forløb, hvor undervisningen tager afsæt i de specifikke tale- og sproglige vanskeligheder. Undervisningen kan enten foregå som eneundervisning eller på et mindre hold.</p> <p>Målet med undervisningen er at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Udvikle evnen til at kommunikere

		<ul style="list-style-type: none"> - Afhjælpe de sproglige vanskeligheder - Tilegne sig alternative kompenserende kommunikationsstrategier/hjælpemidler i det omfang, det er relevant. <p><u>Dysartri (Motoriske talevanskeligheder)</u> Der tilbydes undervisning og vejledning til personer med dysartri som følge af apopleksi eller anden erhvervet hjerneskade.</p> <p>På baggrund af en individuel udredning af den enkeltes vanskeligheder, etableres et individuelt tilrettelagt forløb, hvor undervisningen tager afsæt i de specifikke talevanskeligheder. Undervisningen kan enten foregå som eneundervisning eller på et mindre hold.</p> <p>Målet med undervisningen er at:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bedre taletydigheden - Udvikle evnen til at kommunikere - Tilegne sig alternative kompenserende kommunikationsstrategier/hjælpemidler i det omfang, det er relevant. <p><u>Vejledning</u> De talepædagogiske indsatser ift. dysartri og afasi kan også omfatte vejledning til pårørende og fagpersoner.</p>
	IT & Kommunikation	<p>Finde hjælpemidler og Apps, der kan kompensere for:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kognitive funktionsnedsættelser. Såsom hukommelse, opmærksomhed, opfattelse af rum og retning, problemløsning og overblik - Fysiske funktionsnedsættelser såsom motoriske vanskeligheder der gør, at man har svært ved at anvende pc, tablet og mobiltelefoner mm. <p>Undervisning og vejledning i brugen af kompenserende Apps og tilbehør til pc, tablet og mobiltelefoner mm.</p> <p>Holdundervisning eller eneundervisning hos os på CKUV eller i deltagerens eget hjem</p>
	Vejledning til pårørende	<p>Følger efter erhvervet hjerneskade påvirker ikke kun livet for den ramte. Det er også vanskeligt for de pårørende, når livet ikke længere er som planlagt og ønsket.</p> <p>Vi tilbyder undervisning og vejledning til pårørende til personer med erhvervet hjerneskade. Her får pårørende ny viden om- og nye indsigter i, hvordan det er at leve et liv som pårørende til et hjerneskadet familiemedlem.</p> <p>Vi arbejder blandt andet med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad det vil sige at erhverve sig en hjerneskade - Hvordan hjernen fungerer og hvilke følger en hjerneskade kan føre med sig - Hvordan det er at være pårørende

		<ul style="list-style-type: none"> - Følelser hos den pårørende fx. sorg og frustration - At skabe et forståelsesrum, hvor den pårørende bliver set, hørt og respekteret - Ændrede rollefordelinger <p>I holdundervisningen kan den pårørende få sat ord på sine tanker og blive en del af et netværk af ligesindede, som man kan trække på og dele sine oplevelser med.</p> <p>Undervisningen og vejledning tilbydes som holdundervisning eller som individuelle samtaler med vores undervisere.</p>
	Vejledning til fagpersoner	<p>Vi tilbyder undervisning og vejledning til fagpersoner, så de er bedst muligt klædt på til arbejdet med målgruppen.</p> <p>Undervisningen og vejledning kan tilrettelægges som generelle oplæg om specifikke temaer ift. erhvervet hjerneskade og følger efter erhvervet hjerneskade eller som vejledning med udgangspunkt i konkrete borgersager.</p>
	Vejledning til arbejdspladser	<p>For en person med følger efter erhvervet hjerneskade kan det være svært at vende tilbage til sit gamle arbejde igen uden inkluderende tiltag.</p> <p>Vi tilbyder vejledning til arbejdspladsen, om hvordan arbejdspladsen bedst muligt støtter op for at medvirke til en vellykket tilbagevenden til arbejdspladsen for den ramte.</p>
Hjernerystelse (PCS) Inkl. Mistanke om hjernerystelse		
	Kognitiv undervisning & vejledning	<p>Vi tilbyder undervisning og vejledning, der tager udgangspunkt i den enkelte deltagers behov og situation.</p> <p>I undervisningen arbejder vi blandt andet med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viden om hjernerystelse - Energiforvaltning - få mest mulig ud af den energi, du har til rådighed, ved hjælp af struktur, hvile og pauser - Skjulte følger efter skaden - Opmærksomhed og hukommelsesstrategier - Intro til hjælpemidler - lys, lyd og skærm - De svære følelser - sorg og krise - Triggere – hvad kan få dig op i det røde felt - Praktiske opgaver med udgangspunkt i din hverdag <p>Undervisningen og vejledningen tilbydes som eneundervisning eller som undervisning på hold.</p>
	Logopædisk / Talepædagogisk Foranstaltning	<p>Udredning af den enkeltes kommunikative vanskeligheder.</p> <p>Undervisning og vejledning tilrettelægges på baggrund af denne udredning.</p>
	IT & Kommunikation	<p>Finde hjælpemidler og Apps, der kan kompensere for:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kognitive funktionsnedsættelser såsom hukommelse, opmærksomhed, opfattelse af rum og retning, problemløsning og overblik <p>Undervisning og vejledning i brugen af kompenserende Apps og tilbehør til pc, tablet og mobiltelefoner mm.</p>

		Holdundervisning eller eneundervisning hos os på CKUV eller i deltagerens eget hjem.
	Vejledning til pårørende	<p>Følger efter hjernerystelse påvirker ikke kun livet for den ramte. Det er også vanskeligt for de pårørende, når livet ikke længere er som planlagt og ønsket.</p> <p>Vi tilbyder undervisning og vejledning til pårørende til personer følger efter hjernerystelse, hvor pårørende får ny viden om- og nye indsigter i, hvordan det er at leve et liv som pårørende til et familiemedlem med følger efter hjernerystelse.</p> <p>Vi arbejder blandt andet med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad det vil sige at have følger efter hjernerystelse og hvilke følger det kan føre med sig - Hvordan det er at være pårørende - Følelser hos den pårørende fx. sorg og frustration - At skabe et forståelsesrum, hvor den pårørende bliver set, hørt og respekteret - Ændrede rollefordelinger <p>Undervisningen og vejledning tilbydes som holdundervisning eller som samtaler med vores undervisere.</p>
	Vejledning til fagpersoner	<p>Vi tilbyder undervisning og vejledning til fagpersoner, så de er bedst muligt klædt på til arbejdet med målgruppen.</p> <p>Undervisningen og vejledning kan tilrettelægges som generelle oplæg om specifikke temaer ift. følger efter hjernerystelse eller som vejledning ift. konkrete borgersager.</p>
	Vejledning til arbejdspladser	<p>For en person med følger efter hjernerystelse kan det være svært at vende tilbage til sit gamle arbejde igen uden inkluderende tiltag.</p> <p>Vi tilbyder vejledning til arbejdspladsen, om hvordan arbejdspladsen bedst muligt støtter op for at medvirke til en vellykket tilbagevenden til arbejdspladsen for den ramte.</p>

STEMME- OG STAMMEVANSKELIGHEDER

Vi tilbyder i samarbejde med PPR Hjørring undervisning og vejledning til børn og voksne med stemme-, åndedræts- og stammeproblematikker.

Stemme- og åndedrætsproblematikker:

Forud for udredning af stemmevanskeligheder og/eller stemmeundervisning skal der foreligge en undersøgelse foretaget hos en øre-, næse-, halslæge. Dette gøres for at udelukke alvorlige organiske sygdomme samt for at sikre relevant undervisning og korrekt vejledning, hvis undersøgelsen viser organiske forandringer på stemmelæberne.

Vi har i stemmeundervisningen mulighed for at vurdere, om der er behov for specialiseret fysioterapi og/eller psykologsamtaler som en del af undervisningstilbuddet og efterfølgende henvise hertil. Denne vurdering foretages altid individuelt og i samråd med den enkelte borger.

Børn i Hjørring Kommune henvises til stemmeundervisning på KUV gennem PPR Hjørring.

Stammen:

Undervisning og vejledning til unge og voksne ift. stammen tilbydes af PPR Hjørring efter henvisning fra KVUs koordinator.

Stammecafé finder sted hos os på CKUV i vores lokaler på Elsagervej 25 Hjørring.

Målgruppe	Indsats	Beskrivelse
Stemmevanskeligheder	Logopædisk / Talepædagogisk Foranstaltning	<p>Vi tilbyder logopædisk udredning, undervisning og vejledning indenfor funktionelle, organiske, psykiske og neurologiske stemmevanskeligheder samt inden for atypiske vejtrækningsproblematikker.</p> <p>Formålet med undervisningen er at afhjælpe det specifikke stemme-/vejtrækningsproblem og de dertilhørende gener. I undervisningen indtænkes forebyggelse i form af god stemmehygiejne. Der arbejdes med afhjælpende og kompenserende strategier i forhold til den enkeltes problematikker.</p> <p>Stemmeundervisningen foregår enten individuelt, i en gruppe eller som en kombination hos os på CKUV.</p>
Stammen	Logopædisk / Talepædagogisk Foranstaltning	<p>Undervisning og vejledning ift. stammen.</p> <p>Undervisningen finder sted som eneundervisning.</p> <p><u>Stammecafé:</u> 3-4 gange årligt afholdes stammecafé, der tager afsæt i forskellige temaer om livet med stammen. Personer med stammen har mulighed for at møde og udveksle erfaringer med andre med stammen, og pårørende og fagpersoner (typisk lærere og pædagoger) har mulighed for at tilegne sig relevant viden om stammen.</p>

ANDEN FUNKTIONSNEDSÆTTELSE

Vi tilbyder også undervisning og vejledning til personer, som ikke er repræsenteret i ovenstående målgruppe-inddelinger.

Har personen vanskeligheder og udfordringer i dagligdagen, og vil personen have mulighed for at kunne omgå eller begrænse virkningen af vanskelighederne, så kan vi muligvis hjælpe med undervisning og vejledning.

Undervisningen vil typisk tage udgangspunkt i, at deltageren lærer at forstå sine vanskeligheder og dernæst lærer at kompensere for vanskelighederne (ved hjælp af metoder, strategier og hjælpemidler), så virkningen af vanskeligheder begrænses.

Alle er velkomne til at ansøge om undervisning/vejledning eller ringe til KVUs koordinator for at høre, om vi kan tilbyde undervisning eller vejledning i forhold til en specifik problemstilling.

I de tilfælde hvor det er relevant, er der mulighed for tæt samarbejde med Hjerneværket om arbejdsmarksrettede indsatser.

Målgruppe	Indsats	Beskrivelse
Ordblind + Anden funktionsnedsættelse	IT & Kommunikation	<p>Vi hjælper hver enkelt deltager med at blive bedre til at læse og skrive ved hjælp af IT.</p> <p>Sammen finder vi en løsning, der passer særlig godt til deltageren.</p> <p>Vi kan f.eks. arbejde med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oplæsning af breve på papir eller fra E-Boks - Oplæsning af tekst fra internet, Facebook, mail, sms mv. - Tale til tekst – Computeren, mobilen eller iPad'en skriver det, deltageren siger - Lydbøger <p>Undervisningen finder sted hos os på CKUV.</p>
Gennemgribende udviklingsforstyrrelse	Kognitiv undervisning & vejledning	<p>Undervisning og vejledning med fokus på, at deltageren tilegner sig en større forståelse af egne vanskeligheder og herefter lærer hensigtsmæssige strategier og handlemåder, der kan kompensere for vanskelighederne i dagligdagen (under uddannelse, i jobbet, i fritiden).</p>

Mundhuleopererede	Logopædisk / Talepædagogisk Foranstaltning	<p>Vi tilbyder udredning af den enkelte deltagers specifikke udtalevanskeligheder, der er opstået efter strålebehandling af og/eller operation i mundhulen.</p> <p>Med afsæt i denne udredning vurderes deltagerens behov for vejledning og undervisning. Undervisningen tilrettelægges individuelt med fokus på, hvorledes deltagerens kommunikation støttes og talen bedst kompenseres.</p> <p>Der er mulighed for et tværfagligt samarbejde med psykolog, fysioterapeut og ergoterapeut, hvis dette vurderes relevant i forhold til den enkelte.</p> <p>Undervisningen finder sted hos os på CKUV.</p>
Øvrige tale/sprogvanskeligheder	Logopædisk / Talepædagogisk Foranstaltning	<p>Udredning af den enkeltes tale/sprogforstyrrelse. Undervisning og vejledning tilrettelægges på baggrund af denne udredning.</p> <p>Eneundervisning hos os på CKUV.</p>
Øvrige målgrupper	IT & Kommunikation	<p>Individuelt tilrettelagt undervisning / vejledning med afsæt i teknologiske hjælpemidler, hvor målet er at afhjælpe eller begrænse virkningen af deltagerens vanskeligheder.</p>
Øvrige målgrupper	Kognitiv undervisning & vejledning	<p>Individuelt tilrettelagt undervisning / vejledning med målet om at afhjælpe eller begrænse virkningen af deltagerens vanskeligheder.</p>

KONTAKT

Du er altid velkommen til at kontakte KVUs koordinator Mikkel Vest Stephansen på mobil nr: 41 22 59 18, hvis du har spørgsmål til, om KVU kan lave et undervisnings- eller vejledningstilbud til dig eller en anden person med nogle specifikke vanskeligheder, eller hvis du bare vil vide mere om KVUs indsats.

På ckuv.dk kan du finde kontaktoplysninger på KVUs undervisere og ledelse, som du ligeledes er meget velkommen til at kontakte.

Spørgsmål til indsatskataloget rettes til Mikkel Vest Stephansen.